

V Konferencja Sekcji Kardiologii Sportowej Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, VI Olimpijski Dzień Kardiologii — sprawozdanie

5th Annual Congress of Working Group on Sport Cardiology
of Polish Cardiac Society — summary

Wojciech Król¹, Renata Głowczyńska²

¹Katedra i Klinika Kardiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Chorób Wewnętrznych, II Wydział Lekarski, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Warszawa

²Katedra i Klinika Kardiologii, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Warszawa

W dniu 6 grudnia 2011 r. odbyła się w Warszawie, już po raz piąty, doroczna Konferencja Sekcji Kardiologii Sportowej Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego — VI Olimpijski Dzień Kardiologiczny. Jak co roku Konferencję w swoich progach gościło Centrum Olimpijskie i Polski Komitet Olimpijski, a honorowy patronat objęli: gospodarz — Prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego — Pan Andrzej Kraśnicki i Jego Magnificencja Rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego — Prof. dr hab. n. med. Marek Krawczyk.

W tym roku po raz pierwszy Konferencja odbyła się wg nowej formuły wzbogaconej o poszerzoną część warsztatową. Pomysł zorganizowania obszernej części warsztatowej poświęconej elektrokardiografii u sportowców był wyjściem naprzeciw licznyemu głosom uczestników wcześniejszych spotkań Sekcji. Jednocześnie warsztaty te wpisały się w nurt zaleceń Sekcji Kardiologii Sportowej Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego (ESC), dotyczących przesiewowego badania sportowców w celu prewencji nagłego zgonu sercowego, w których istotną rolę, obok badań przedmiotowego i podmiotowego, odgrywa badanie elektrokardiograficzne. Tematem wiodącym części popołudniowej w tym roku było „Serce sportowca”. Zgodnie z tradycją Konferencja zakończyła się wykładem o tematyce pozakardiologicznej zaproszonego Gościa.

Przedpołudniowe warsztaty „EKG u sportowców” składały się z dwóch części, pierwszej — teoretycznej, drugiej — w formie quizu. Doc. Iwona Cygankiewicz z Kliniki Elektrokardiologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w swoim rozpoczynającym Konferencję wykładzie przedstawiła aktualne zalecenia Grupy Roboczej ds. Kardiologii Sportowej ESC dotyczące specyfiki oceny elektrokardiogramu u sportowców.

Ponieważ całkowicie prawidłowy obraz EKG nie jest często spotykany u sportowców, kluczową rolę odgrywa odróżnianie zmian częstych, związanych z intensywnym treningiem fizycznym (takich jak: bradykardia zatokowa, niepełny blok prawej odnogi pęczka Hisa, zespół wczesnej repolaryzacji, spełnienie woltażowych kryteriów przerostu lewej komory), od znacznie rzadszych, mogących sugerować istnienie organicznej choroby serca (ujemne załamki T, pełne bloki odnóg pęczka Hisa, cechy przerostu i przeciążenia lewej komory). W wykładzie szczegółowo przedstawiono także kryteria rozpoznawania arytmogennej kardiomiopatii prawej komory i zespołu Brugadów. W kolejnym wykładzie dr Przemysław Mitkowski z I Kliniki Kardiologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu wprowadził uczestników w tematykę zaburzeń rytmu serca i przewodzenia u sportowców. W prezentacji poruszono również temat leczenia zabiegowego, w wielu przypadkach preferowanego w grupie osób intensywnie uprawiających sport. Niezwykle interesującym zakończeniem części teoretycznej było spojrzenie na EKG oczami kardiologa dziecięcego. Dr Barbara Wójcicka-Urbańska z Kliniki Kardiologii i Pediatrii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (WUM) wygłosiła wykład dotyczący odmienności elektrokardiograficznych młodych sportowców i dzieci uprawiających sport amatorsko, a przede wszystkim zwróciła uwagę na konieczność uwzględniania zmian EKG zachodzących wraz z wiekiem, często wymagających użycia siatek centylowych. W prezentacji przedstawiono także podstawy oceny wrodzonych patologii, m.in. kanałopatii, w szczególności zespołu wydłużonego QT, zobrazowane przykładami z bogatego w doświadczenia ośrodka.

Adres do korespondencji:

dr n. med. Wojciech Król, Katedra i Klinika Kardiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Chorób Wewnętrznych, II Wydział Lekarski, Warszawski Uniwersytet Medyczny, ul. Kondratowicza 8, 03–242 Warszawa, e-mail: wukrol@gmail.com

Copyright © Polskie Towarzystwo Kardiologiczne

Drugą część warsztatów stanowiło 12 przypadków elektrokardiograficznych przygotowanych przez dr Renatę Głowczyńską z I Kliniki Kardiologii WUM i dr. Andrzeja Folgę z III Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii II Wydziału Lekarskiego WUM. Przypadki kliniczne zostały przedstawione z zastosowaniem interaktywnego systemu, który pozwolił uczestnikom na głosowanie na prezentowane potencjalne rozpoznania elektrokardiograficzne i czynny udział w sesji. Quizowa formuła warsztatów sprzyjała weryfikacji wiedzy uczestników.

Sesja główna zatytułowana „Serce sportowca” została poprowadzona przez Przewodniczących Sekcji Kardiologii Sportowej: obecnego — doc. Marka Kucha, uprzedniego — prof. Artura Mamcarza oraz Przewodniczącego Elekta — dr. Huberta Krysztofiaka. Sesję rozpoczął pierwszy Przewodniczący Sekcji Kardiologii Sportowej — doc. Wojciech Braksator wykładem „Serce sportowca — czy można zróżnicować normę od patologii?”, w którym przedstawił aktualny stan wiedzy dotyczący mechanizmów adaptacji układu sercowo-naczyniowego do wysiłku. Szczególną uwagę zwrócono na diagnostykę obrazową i EKG. Interesującym, dyskutowanym na przykładzie klinicznym tematem były odmienności serca sportowców rasy czarnej, zagadnienie coraz bardziej aktualne w dobie globalizacji obejmującej także sport wyczynowy. Wykład został wzbogacony o liczne przykłady badań echokardiograficznych polskich sportowców z wykorzystaniem nowoczesnych technik obrazowania trójwymiarowego i echokardiografii tkankowej.

Kolejny wykład, przedstawiony przez dr. Wojciecha Króla, dotyczył coraz szerzej dyskutowanej problematyki związanej z fizjologią i oceną prawej komory u sportowców. Prezentacja została opatrzona komentarzem eksperta zajmującego się krążeniem płucnym — prof. Piotra Pruszczyka. W kolejnym wykładzie prof. Katarzyna Biernacka z Instytutu Kardiologii w Warszawie omówiła problematykę dotyczącą arytmogennej kardiomiopatii prawej komory. Przedstawiła bogaty przegląd prac klinicznych i eksperymentalnych pokazujący, że ekstremalny wysiłek może niekorzystnie wpływać na cienkościenną prawą komorę i niekiedy predysponować do groźnych arytmii.

Problematykę wczesnego wykrywania kardiomiopatii przerostowej u sportowców przedstawił w swoim wykładzie prof. Zbigniew Gąsior, Kierownik II Oddziału Kardiologii Górnośląskiego Centrum Medycznego w Katowicach. Zwrócił uwagę na rolę elektrokardiografii w badaniach przesiewowych i trudności w różnicowaniu z zaawansowanymi zmianami adaptacyjnymi u sportowców wyczynowych.

Zgodnie z tradycją na zakończenie Konferencji przedstawiono temat niezwiązany bezpośrednio z kardiologią sportową. Gość — znany specjalista od problematyki żywienia — prof. Małgorzata Kozłowska-Wojciechowska z Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie zapoznała uczestników z podstawami dietetyki sportowej w wykładzie pt. „Żywność w sporcie — fakty i mity”.

VI Olimpijski Dzień Kardiologiczny zgromadził ponad 200 osób zainteresowanych tematyką kardiologii sportowej, którym serdecznie dziękujemy za udział. Korzystając z okazji serdecznie zapraszamy na kolejną edycję za rok.

Konflikt interesów: nie zgłoszono